

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. 386. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529612310400/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Adalbert var dybt rystet ved den gamle Tieners Ord, »jeg tilgiver dig af Hjertet,« sagde han, »thi det er jo ingen Ondskab, men kun et vildt Sværmeri, der har ledet dig paa Afveje.«

»Boer nu Starosten paa det gamle Slot?« spurgte Michael. — »Ja, vi boe Alle der,« svarede Adalbert. — »Det er mig ligesaa stor en Trøst, som om den evige Gud havde tilgivet mig min svare Synd,« sagde den Gamle.

Adalbert sad endnu et Par Timer ved den Syges Leie og tiltalte ham med venlige Ord. Derpaa gik han bort, men lovede dog snart at komme igjen; dette sit Løfte kunde han imidlertid ikke opfylde, thi den Gamle døde allerede den anden Morgen i Dagbrækningen.

TYVENDE CAPITEL.

En uventet Ulykke.

Da Adalbert kom hjem, var det over Midnat, imidlertid fandt han endnu Husets Folk oppe og i stor Bevægelse. Da han spurgte om Aarsagen hertil, hørte han, at Leontines Hest var kommen hjem uden Rytter, og at hun selv intet Sted var at finde. Adalbert stod som lynslagen ved denne Efterretning og mælede intet Ord, men snart samlede han igjen sin Kraft, thi han følte, at det nu ikke var Tid at give efter for Smerten. Han befalede flere af Folkene, at de skulde ride ud paa forskellige Veie og opsøge hendes Spor. Man forsikkrede ham om, at dette allerede, efter Starostens Befaling, var skeet. Kort efter kom en af de udsendte Ryttere tilbage med en Mand, der paastod at have seet en Slæde kjøre mod

Syd, omgivet af bevæbnede Ryttere; senere kom en Bonde, der noget før Solens Nedgang havde seet Iwan, skiult i en Grøft, deraf sluttede Adalbert, at Major Zeltner var Ophavsmanden til dette Foretagende, og af Slædens Retning formodede han, at det var Zeltners Hensigt at ile til Gallizien, der er det nærmeste Grændseland.

»Jeg vil selv til Krakau,« raabte Adalbert, »jeg vil tale med hendes Broder, imidlertid maae I Andre igien sende Ryttere ud paa forskellige Veie, den, der opdager blot Sporet af hendes Slæde, vil jeg belønne, saa han skal vorde en rig Mand, hvor jeg saa skal tage Pengene fra.«

Kort efter kom ogsaa Starosten: »Der seer du,« sagde han, »de første Følger af Eders Opstand, Brand følger paa Brand, og Bortførelse paa Bortførelse; hvor Alle handle efter Godtbefindende og Lidenskab; og hvor ingen Lov mere gielder, høre saadanne Gierninger til Dagens Orden.«

Adalbert svarede intet, en usigelig Angst drev ham afsted, og endnu før Morgenen frembrød, steg han til Hest og red til Krakau, hvor han ankom uden Hindring, thi Kosakkerne, der skulde bevogte Grændsen, vare nu forsvundne. I Krakau var der en usædvanlig Menneskevrimmel paa Gaderne, men Ingen agtede stort paa Adalberts Spørgsmaal, og Ingen vidste, hvor Leontine var.

Først efter lang Søgen fandt Adalbert Bonaventura, der havde forandret Bolig, og stod og pudsede sit Gevær, da Adalbert kom. — »Hvad er paa Færdede?« spurgte Bonaventura, »hvi seer De saa forstyrret ud?« — »Leontine er bortført,« svarede Adalbert. — »Hvad siger De!« raabte Bonaventura, og slap Geværet, saa det med Klang faldt til Jorden. — »Ja, Zeltner har bortført hende.« — »Zeltner!« gientog Bonaventura, og gik heftig op og ned i Væ-

relset, men endelig efter nogen Tid syntes han at besinde sig, og hans Træk bleve roligere; »jeg kien- der Leontine,« sagde han tilsidst, »med Guds Hielp har det ingen Nød, hun finder nok Veien hjem.« — »Koldhiertede Menneske!« raabte Adalbert, »kan ikke Deres Nærmestes Skiebne, ikke et saa elskværdigt Væsens Ulykke røre Dem?« — »Forstaa mig ret,« gienmælede Bonaventura, »om Leontine var i de fierneste Lande, da vilde hun dog med lukkede Øine finde Polen igjen, thi hun har en Magnet i sit Bryst, der er ligesaa sikker, som den, der leder Trækfuglen over Havet.« — »Skulle vi da lægge Hænderne i Skiødet og vente, til hun maaskee kommer igjen af sig selv?« spurgte Adalbert. — »Hvad vi kunne, skulle vi gjøre,« svarede Bonaventura.

Adalbert spurgte da om Major Zeltner og hørte, at han endnu nogle Dage efter hiin Maskerade, enten af Trods eller i Tillid til den polske Høimodighed, havde levet rolig i Krakau, men tilsidst var han flygtet, Ingen vidste hvorhen.

Bonaventura gik nu ud og talte med sine Venner, hvorpaa der skede Efterforskninger paa alle de Veie, der føre til Gallizien, men her var intet Sted noget Spor at opdage.

Czernim, Pater Vincent og mange Andre, der havde seet Leontine paa Maskeraden hos Larinski, gjorde Alt, hvad der stod i deres Magt, for at finde hendes Spor, men alle deres Bestræbelser vare til ingen Nytte.

»Det er rimeligst, at hendes Ransmand har taget Veien giennem Lithauen,« sagde endelig Bonaventura.

Adalbert begav sig nu selv paa Veien til Lithauen, og Bonaventura fulgte ham, overalt mødte de Mænd og Ynglinger, der droge til Warschau, syngende pa-

triotiske Sange, men intet Sted fandt de Spor af Leontine.

Efter at de over i otte Dage havde gennemstreift Landet, blev endelig Bonaventura utaalmødig. »Jeg reiser ikke længere,« sagde han, »vi maae skamme os, at vi over vort eget Tab glemme, hvad vi skyldte vort Fædreland.«

»Saa reis De hjem i Guds Navn!« svarede Adalbert, »jeg vil imidlertid ile til Lithauen, thi jeg hviler ikke, før jeg har fundet hende.«

»De finder hende ikke, og bliver kun fangen af Russerne,« svarede Bonaventura, »Leontines Hierte kan ene vindes paa Valpladsen, den, der griber til Vaaben mod Landets Fiender, vil være hende kiære, end den, der løber Verden rundt, for at finde hende selv.«

Adalbert følte Sandheden af disse Ord, desuden troede han det muligt, at Leontine i hans Fraværelse selv havde funden Veien hjem. Efter en lang Kamp med sig selv besluttede han derfor at aflade med sin Omflakken, og vende hjem igjen med Bonaventura.

Paa Tilbageveien var Bonaventura fuldkommen rolig, ja endog munter, han talte tidt med Adalbert om Leontine, og viste, hvor umuligt det var, at hun, efter sin Character, kunde taale noget Uværdigt; han fortalte ogsaa, at hun allerede i sin Barndom tidt havde været borte i flere Dage, saa man troede hende fortabt for bestandig, og dog var det, ligesom en høiere Haand vogtede paa hende, thi hun vidste at finde Vei paa de vanskeligste Steder, og var bestandig vendt sund og munter tilbage igjen.

Denne Tale fandt Indgang i Adalberts Siæl, han trøstede sig med, at Uskyldigheden maatte staae under de høiere Magters særdeles Varetægt, ja han klamrede sig fast ved denne Tanke, ligesom den

Skibbrudne klamrer sig fast ved den beskyttende Biælke.

»Det er umuligt, at Leontine kan taale noget Uvær-
digt,« sagde han ved sig selv, »enten er hun da død,
eller hun lever reen og ophøiet over enhver Skyld;
er hun død, da vil jeg søge hende mellem de Døde,
og lever hun, da vil jeg lægge mit Haab i Himlens
Hænder, og uden Forbehold vie mig til den Gier-
ning, hvorved Leontines Bifald ene kan vindes.«

Da han kom hjem, fandt han endnu intet Spor af
Leontine, men Starosten var flygtet, og havde efter-
ladt følgende Brev:

»Hvad du saa troer om denne Opstand, som jeg
maa betragte som Polens Ulykke, saa anseer jeg det,
efter nøiere Eftertanke, nu selv for det Bedste, at
du, medens jeg er borte, ikke forlader dit Hiem;
men det er min alvorlige Villie, og hvis du endnu
agter derpaa, min strengeste Befaling, at du i denne
Tid ikke forlader Godset; thi jeg indseer nu, at een
af os maa blive tilbage, paa det ikke Alt skal komme
i Uorden. Dette forstaaer sig egentlig af sig selv, og
du vil, naar du læser indlagte Papirer, hvori der fin-
des en Udsigt over Godsets Bestyrelse, snart be-
gribe det; og trø mig: Den, der bestyrer sin Eien-
dom til Landets Fordeel, er en bedre Statsborger,
end den, der forsømmer det Nærmeste, for at drage
paa Eventyr. Du er jo desuden ingen Krigs, Alt,
hvad man kan fordre af dig, er et Bidrag i Penge,
derfor vil du i min Pult finde femtusinde polske
Gylden, over hvilke jeg giver dig fri Raadighed. Far-
vel! Jeg selv iler til Petersborg.«

»Jeg reiser dog,« sagde Adalbert, da han havde
læst dette Brev.

Kort efter besøgte Czernim ham. »Din Fader er
en særdeles fiin Ræv,« sagde han, da han havde gien-

nemløbet Brevet, »men netop derfor springer han tidt Maalet forbi; du reiser dog med os, ikke sandt?»

»Intet skal afholde mig derfra,« svarede Adalbert, »Leontine vilde desuden foragte mig, hvis jeg blev.«

»Ja, Leontines Hierte vinder du neppe, ved at følge Starostens Raad.«

Der var nu opstaaet et fast Haab i Adalberts Siæl om at Leontine snart vilde vende tilbage, imidlertid forsøgte han intet Middel for at erfare, hvad der var bleven af hende, men desuagtet syntes alle hans Bestræbelser i lang Tid at være forgieves.

Endelig reiste Adalbert med sin Onkel til Warschau, Bonaventura tilligemed flere hundrede af deres Undergivne ledsagede dem.

Førend Adalbert forlod sit Hiem, skrev han et Brev til sin Fader, hvori han bestemt erklærede, at han ei kunde opfylde hans Ønsker, i samme Brev bad han ogsaa sin Fader at efterspore Zeltners Veie, og at anvende Alt for at gienfinde Leontine.

Paa Veien underrettede Adalbert sin Onkel om den gamle Michaels Brøde og om hans Endeligt, hvilket gik Czernim meget til Hierte.

En Gang spurgte Bonaventura Czernim, om han ikke vidste Noget om Casimir. — »Noget Godt veed jeg ikke om ham,« svarede Czernim. — »Hvad er der da skeet med ham?« spurgte Adalbert, »hvor er han?« — »Han følger Constantin til Rusland, og er bleven en Forræder.« — »Store Gud! hvem har sagt dig det?« — »Jeg veed det vist, Oberst T., der ledsagede Storfyrsten til Grændsen, har selv seet ham i dennes Hær.« — »Og hvor er Emilie?« — »Jeg beder dig, tal ikke om hende! Ikke engang Casimir selv veed hvem og hvor hun er, og jeg har paa det helligste lovet Intet at sige dig derom.«

Meer erfoer Adalbert ikke denne Gang, men til Bonaventura fortalte Czernim følgende Historie, som

det maa være os tilladt her at giengive med vore egne Ord, og at fuldstændiggjøre med, hvad vi paa andre Veie have erfaret.

Et Par Aar før Polen ganske tabte sin Selvstændighed, da Litowski endnu levede ved Kong Stanislaus's Hof, besøgte han ofte den mægtige Grev M. . . , en af Hovedmændene for det russiske Partie. I dennes Huus levede en ung og deilig Pige, der efter Rygtet var en Frugt af en Kiærlighedsforbindelse, Greven havde havt i det sydlige Frankerig. Saameget er vist, at hun allerede i sin Barndom var kommen i Grevens Huus, hvor hun siden, ved sin Elskværdighed og Skiønhed, vel ogsaa ved sit Coquetterie, udøvede et stort Herredømme og fortryllede alle Hierter. Blandt de unge Mænd, der beilede til hendes Gunst, var ogsaa Herr von Litowski, hvis Ydre var meget tiltrækkende, og som hun af den Grund foretrak for de fleste andre. Aldeles kunde han imidlertid ikke vinde hende, før han frasagde sig al Forbindelse med sine patriotisksindede Landsmænd, og lovede, saavidt muligt, at befordre Ruslands Planer. For dette Frafald lod hans Elskede, som Rygtet fortalte, ham heller ikke ubelønnet. Efter nogen Tid opvakte imidlertid den unge Dames Behagelyst og Coquetterie Litowskis Misfornøielse; da han nu tillige offentlig maatte høre den Bebreidelse, at han havde solgt sit Land for en Qvindes Skyld, trak han sig, uden dog at bryde sin Forbindelse med det russiske Partie, ganske tilbage fra hende. Noget efter reiste den unge Dame til Petersborg, hvor hun indgik en ægteskabelig Forbindelse med en russisk Adelsmand. Tolv Aar senere, da Litowski ogsaa var gift, og alt havde to Børn, besøgte han, for sin Sundheds Skyld, et Bad i Bøhmen.

392